

θάνατούς στὸ λόγο του νὰ ξεφύγει αὐτὴ τὴν κακοτοπία.

Λεύτερη σκέψη οἱ μακάριοι κάτοικοι τοῦ «Οὐρανίου Κράτους»; Μή γειρότερα!

## ΤΙ ΛΕΝΕ ΟΙ ΞΕΝΟΙ

('Απὸ τὸν «ΤΑ·Ι·ΜΣ» τῆς Αόρτρας)

— ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ  
— ΔΡΑΣΤΗΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

(ἀπὸ τὸν ἀνταποκριτή μας)

• Αθῆνα, 26 τοῦ Μάρτη

Ἡ Ἀθῆναι ἐφτυχῶς γλύτωσε ἀπὸ καινούργιες ταραχῆς ἀπάνου στὸ ἀτέλιωτο Γλωσσικὸ Ζήτημα, κάρη σὴ δραστήρια ἐνέργεια τῆς Κυβέρνησης. Θαρρινόμενος ἀπὸ τὶς πρῶτες τους ἐπιτυχίες καὶ διψῶντας νέες δόξες, ὁ καθηγητὴς Μιστριώτης μὲ τοὺς πιὸ φανατικοὺς προμάχους τῆς «καθαρέβουσας» ἀνάγγειλαν πὰς θὰ ἐπιμείνουν ὥστε στὸ 16 ἄρθρο τοῦ Συνταγμάτου ποὺ ἀφορᾶ τὴ Δημόσιᾳ Ἐκπαίδεψην νὰ μπεῖ πρόταση ἐμποδίζοντας τὴ Δημοτικὴ στὰ σκολεῖα.

Ο κ. Βενιζέλος ὅμως ἐννοεῖ νὰ τελιώσει τὴν ἀνόητη ἀφτὴ ταραχῆς ἔτοι σύφιντα μὲ τὴ γνώμη του ἡ Βουλὴ τὴν Παρασκευὴν βράδι ψήφισε τὸ 16 ἄρθρο στὴν πρώτη του μισφή, παραλείποντας τὴν ἐμποδιστικὴ πρόταση. Τὴν ἄλλη μέρα ὁ καθηγητὴς Μιστριώτης ἔβγαλε διακήρυξη πὼς ἡ ἀθάνατη Ἑλληνικὴ γλώσσα, ἡ ἐθνικὴ θρησκεία, κι' ἀφτὸ τὸ γένος, ποὺ ἔβιαρβάρωσε ὅλον τὸν κόσμο, τρέχουν τὸ μεγαλήτερο κίντυνο, καὶ καλοῦσε συλλαλητήριο γιὰ σῆμερα τάπογιομα μὲ σκοπὸ νὰ σκεφτοῦνε, ἀν τὸ «Ἐθνος δύμασιν ἥθελε νάφτοχειριστεῖ.

Ο κ. Βενιζέλος ἐνέργησε δραστήρια ἀπαγόρευε ἐφτὺς τὸ συλλαλητήριο, ἔλιμε γερὰ στρατιωτικὰ μέτρα, καὶ σίνταγμα πεῖκο ἔφτασε ἀπὸ τὴ Χαλκίδα, μήνησε κιόλας τοῦ καθηγητῆς Μιστριώτη πὼς θὰ κατιδιώσει γιὰ στάση, καὶ πὼς ἀν προσπαθήσει νὰ μαζέψει τὸ συλλαλητήριο, θὰ γειροτερέψει τὴν κατηγορία.

Τοῦτο φαίνεται πὼς ἔφερε τὸν καθηγητὴν στὰ λογικά του, καὶ χεὶς βράδι ἀπαντῶντας σὲ γράμμα τοῦ Πρύτανη ἀνάγγειλε πὼς συγκατανέβει στὴν ἀναβολὴ τοῦ συλλαλητήριου.

Σήμερα βιστείρει τέλια ἱσοχία. Καθὼς φαίνεται ἡ Κυβέρνηση βρήκε υποστήριξη ἀπὸ τὴ φανερὴ ἀλλαγὴ τῆς κοινῆς γνώμης, ποὺ τώρα καταδικάζει τὸ φανατισμὸ τῶν καθαρεβουσιάνων. Σημαντικὸς ἀριθμὸς φοιτητῶν σημειώθηκεν ἐναντίο τους καὶ τοὺς ἀρνήθηκαν τὸ δικαίωμα νὰ μιλοῦνε στὸνομα τοῦ

Πανεπιστήμιον, καὶ σῆμερα οἱ συντεχνίες βγάλουν ψήφισμα ποὺ ἀποδοκιμᾶσει τὸ συλλαλητήριο καὶ ποὺ ξητᾶ ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση νὰ διατηρήσει τὴν τάξη μὲ κάθε θυσία.

Ἔτσι ἔκλεισε ἡ σπιρνὴ τῆς γελοίας κι ἀξιοδάκυρης κομιδώδιας.

## ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

• Αγαπητὲ φίλε,

Στὸ περασμένο φύλο τοῦ «Νουμά», στὸ ἀνοιχτὸ γράμμα σου πρὸς τὸν κ. Καλομόριη, ἀναφέρεις καὶ μιὰ συζήτηση ποὺ ἔγινε μ' ἓνα φίλο σου τὴ μέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ σ' ἓνα γαλατάδικο τῆς δέσου Ομήρου. Ὁ φίλος σου αὐτὸς εἶμαι δ ὑποφαινόμενος.

Λέει πῶς ὅταν πήγα στὸ Παρίσι φίλησα τὸ χέρι τοῦ Ψυχάρη κτλ. Ὅταν πρωτοπήγα στοῦ Ψυχάρη δὲν εἰταν ἀλλος παρὰ ἐκεῖνος κι δ ὑποφαινόμενος. Δὲ σοῦ διηγήθηκα ποτὲ αὐτὸς τὸ ιστορικό, ἀν ὁ κ. Ψυχάρης σοῦ τὸ ἔγγραφε δείχνει μ' αὐτὸς τὴ μετριοφρουσύνη του. Ἄλλιωτικα τὸ ἔχω στὸ ἐνεργητικὸ παρὰ στὸ παθητικὸ μου, ἀφοῦ δείχνουμα: νᾶχω τὸ αἰσθημα τῆς ιεραρχίας καὶ τὴν ἀνατροφή.

Λεπτότη δημως φοδάμαι πῶς λείτει ἀπὸ μέρος σου γιατὶ μιὰν ἰδιαίτερη συζήτηση τὴν κοινοποιεῖς χωρὶς τὴν ἀδειά μου, γιατὶ τίποτ' ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς συζήτησης δὲ μένει στὰ λόγια ποὺ τόσον εὔκολα ἀραδίζεις, γιατὶ ἔγῳ ἐμβλῆσα ἀξένοιαστα χωρὶς νὰ λάθω νπ' ὅψη μου πῶς ὁ φίλος μου μοῦ στήνει reportage καὶ γιατὶ μιὰ ποὺ εἶμαι συγγραφέας καὶ γράφω δὲ δίνω σὲ κανένα τὸ δικαίωμα νὰ μεταφράσῃ στὴ γλώσσα του τοὺς δικούς μου στοχασμούς ὅταν αὐτοὶ δὲν εἶναι ριγμένοι στὸ χαρτὶ καὶ δημοσιεύμενοι.

Ἡ συζήτηση, θυμάσαι ἐλπίζω πολὺ καλά, πῶς ἡρθε ἀπὸ τὴν ἀφέρωση ποὺ ἔκανε καὶ ξέκανε δ Ψυχάρης στὸ Βενιζέλον καὶ κατέληξε σὲ λεπτομέρειες. Ἄν εἰπα πῶς ἡ Ψυχάρης παραθέγεται πῶς μπορεῖ νὰ γίνῃ δ τύπος τῶν λέξεων συφέρα καὶ μέλλα, μήπως ἔγῳ δὲν ἔκανα τὴ λέξη φτασάτορας, ποὺ μοῦ κάνεις μεγάλη τιμὴ νὰ τὴ μεταχειρίζεται; κι ἀλλοι δὲν εἴπανε κι ἔκαναν ἄλλα καὶ δὲ θὰ πούμε καὶ δὲ θὰ κάνουμε κι ἄλλα ἐνόσω ἡ γλώσσα μας δὲν εἶναι σχηματίσμενη κ' ἐνόσω τὸ ἰδιο γίνεται καὶ σὲ γλώσσες πολὺ πιὸ σχηματισμένες ἀπὸ τὴ δική μας καθώς ἡ Ἰταλική; Πῶς ἀπ' αὐτὸς κατόρθωσες νὰ συμπεράνγις πῶς ἥθελα νὰ χαραχτηρίσω ἀνδρότο καὶ ἀγράμματο τὸν Ψυχάρη; Πῶς μεταχειρίζεται λέξες ποὺ κανένας δημοτικιστής δὲ μεταχειρίζεται δταν πρόκειται γιὰ τὸ πρόσωπο ἐνδε